

BRASSÓI LAPOK

SZERKESZTŐSÉG, KIADÓHIVATAL, NYOMDA
BRASSÓ, KAPU-ÚCCA 64-66. SZÁM

POLITIKAI NAPILAP

TELEFONSZÁMOK: SZERKESZTŐSÉG 177 és
677 SZÁM — KIADÓHIVATAL 82 és 677 SZÁM

ELŐFIZETÉSI DÍJAK: Brassóban egy óra 52 lej
negyedévre 140, félévre 270, egy évre 500 és 10 lej kézbesítési
díj. — Vidékre postai küldéssel 60, 170, 320 és 600 lej
Külföldre negyedévre 250, félévre 500, egész évre 800 lej

FOSZERKESZTŐ
SZELE BELA dr.

HÍRDETESEKET Brassó kivételével kizárólag a PUBLI-
CITÉRADOR BUKAREST, Strada Berthelot No. 1, vagy annak
fiókjai vesznek fel. APROHÍRDETESEK közvetlenül a kiadóba
küldendők vagy bármelyik bizomanyosunk útján is feladhatók

Mély hódolattal

és hálával fogadjuk Öfelségének, Románia királyának ama kitüntető kegyét, melyben kolozsvári látogatási alkalmával a sajtót és benne a magyar sajtót is részesítette.

Már maga az a kivételes készség és megbecsülés, hogy öfelsége a magyar újságírók küldöttségének hódolatát közvetlenül elfogadta, s hozzá meleg, méltányló és megértő szavakat intézett, mindnyájunkat hálára kötelez.

De nemcsak kitüntető és lekötelező volt ez a királyi fogadás, hanem egyúttal jelentős és emlékezetre méltó is ama nyilatkozat által, melyet öfelsége a tisztelgő magyar újságíróknak, nyilvánvalóan a romániai magyar sajtó számára tett.

Öfelsége, miután örömet nyilvánított, hogy a magyar sajtót megismerhette, egyúttal bölcs és fenkölt szellemű intelmet is intézett hozzá. Kritizálni mindent szabad, erre szükség van, mondta Románia királya, de vigyázzanak a hírlapírók, nehogy tulzába essenek. A tulzás veszedelmes baj, amitől a célok érdekében is óvakodni kell.

Jelentős és emlékezetre méltó ez a nyilatkozat ama valóban királyi tétel által, hogy a sajtónak nemcsak szabad mindent kritizálnia, de szükséges is a kritika.

Öfelsége ajkáról ez a nyilatkozat a kritikáról maga is kritika. Kritikája a hazai közéletnek és közszellemnek, mely annyi minden egészségtelen, kóros és káros tünetet vált ki, hogy a sajtónak valóban eminens hivatása a bajok feltárása, a hibák, hiányok, visszaélések ostromozása.

Am a tulzásoktól tartózkodni kell; a tulzás maga a jó célt is veszélyezteti.

Értjük és megértjük öfelsége üzenetét. Ha nem is érezzük magunkat találva, érezzük, hogy az intés jórészt a Brassói Lapoknak szól. Vagyis a magyar sajtó amaz orgánusának, mely a hatalmi túltengést, az erőszak tobzódásait, a kisebbségi jogok elnyomását állandóan, s kiméltlenül támadja.

Miniszterek, prefektek, képviselők és szenátorok szájából is hallottuk, hogy hiszen sok jót, igazat, időszerűt ír a Brassói Lapok és erős kritikája szolgálat a közmorál megjavítására, de gyakran — túloz. S ez is egyik oka volna annak, hogy a viszony elmérgesedik, a megértés, a harmónia nehezebbé válik. Vagyis, ahogy öfelsége kifejezte, a tulzás magát a célt, a jónak érvényesülését is veszélyezteti.

Ha a királyi intelem nekünk szólna is, nem érezzük magunkat találva. A tulzás kerülendő, a tulzás veszedelmes — igaz, bölcs fejedelmi szavak — de a magyar sajtó nem viszi tulzába a szükséges kritikát. Sem tárgyban, sem hangnemben nem használjuk századrészt sem annak a provokáló anyagnak és izzó indulatnak, melyet a kormányzat és tettei, szóval tulzásai bennünk keltenek.

De hiszen sajnos, nem is kell túloznunk. Csak regisztrálnunk kell egy-egy bírtok jogtalan elfoglalását, egy-egy iskola jogtalan bezárását, egy-egy ártatlan polgár jogtalan megurcolását, egy-egy hatóság jogtalan beavatkozását, a kizsákmányolás és zsarolás egy-egy ordító esetét, s már — nem kellett túloznunk. Ellenben száz meg száz esetet, amiről tudunk, el kell hallgatnunk, s száz meg száz esetről nem írhatunk annyit, amennyit valóban írunk kellene.

Tulzás és veszedelmes tulzás csak egy van: a kormány politikája. Oh, ha öfelsége ennek a tulzásnak véget vetne!

Vita a kisebbségek védelméről

Nansen a kötelező döntőbírótság mellett

GENF. (Saját tudósítónk távirata.) Megkezdődött a vita a népszövetségi tanács jelentéséről. A legfontosabb beszédeket Murray és Nansen mondták. Murray angol delegátus hangsúlyozta, hogy a kisebbségek védelmének ügye a legnehezebb problémák közé tartozik. Ennek az oka pedig főképpen az, hogy a jelenlegi eljárás nagyon nehézkes. A mai eljárás mellett ugyanis be kell várni, míg a kisebbségi szerződést megsértik és

csak azután idézik meg a vétkeket. Ezzel szemben azt óhajtáná, hogy azok az államok, melyekben a kisebbségi ügyek nehézségeket okoznak, kikérjék a népszövetségi tanács véleményét.

Murray után Nansen méltatta a döntőbírótság gondolatát. Nyomatékosan állást foglalt amellett, hogy kötelezővé tétessenek a döntőbíróságok nemzetközi vitás ügyekben.

A jugoszlávok bestiális kegyetlenségei Macedóniában

Százötven falut felégették, a kunyhókat ágyuval lövöldözték össze, a lakosságot meggyilkolták — A Forradalmi Koszova Bizottság szerepe Ferie bég vérszkiáltása a művelt világhoz

SZÓFIA. (Saját tudósítónktól.) Ferid Beg Draga albán törzsfőnök legutóbb a szkuptsina ellenzéki vezéréhez körlevelet írt, amelyben elpanaszolja azokat a rettenetes atrocitásokat, amelyeknek a Rigómezőn élő honfitársai vannak kitéve.

Hogy a kisebbségek helyzete Jugoszláviában nem rózsás, az köztudomású. A közelmúltban a Rigómezőn vagy Koszovo-polján élő albánok között irredenta mozgalom indult meg. Koszovo-poljét, ahol 1689. Lázár szerb vajda a törökök elleni harcban koronáját és életét vesztette, évszázadok óta albánok lakják. Az ott lakó szerbek maradéka 1689-ben Cernojevics patriárka vezérése alatt kivándorolt és a Bácskában telepedett le. A világháború után Rigómező szerb uralom alá került. Jelenleg sok remény nincsen arra, hogy az évek óta háboruban álló szerb népesség a termékeny fennsíkon elszaporodjon, ami majdnem tisztán albán lakosságról lévén szó, szálka a délszláv kormány szemében. A koszovo-poljai albán törzsfőnökök közül néhányan a szerb uralom alá került testvéreiket támogatták és Albániában irredenta propagandát folytattak. Ez a csoport, mely erős hazafias programmal lépett fel és Forradalmi Koszovo Bizottságnak — Koszovo Komitét Revolutionari — nevezi magát, az albán köztársaság politikájában nagy szerepet kezdett játszani és befolyása 1922. óta folyton erősödött. Vezetői: Hassan bég, Beiram Szur, Kadri Hodzsa, akik az 1913-as londoni konferencia határozataihoz képest az akkori Ausztria-Magyarország által javasolt határokat, ezenkívül a Rigómezőt a Kopasz hegységig, a Kacsaniki hágóval együtt követelik.

A jugoszláv kormány élénk figyelemmel kísérte az új mozgalmat, mely erősen kezdett terjedni a lakosság között. Teljes erejével támogatta Ahmed Mati bégét, az irredenta albán politikusok ellenfelét. Ezelőtt egy esztendővel azonban Mati bég pozíciója mindjobban rosszabbodott, úgy, hogy Pasic miniszterelnök, aki belátta védelmének tarthatatlan helyzetét, az albán nacionalisták külföldön élő egyik vezérét Akif basát környékezte meg azzal az ígérettel, hogy Mati bég bukása után albán fejedelemmé teszi meg.

Akif basa azonban elég ravasz volt, hogy a »Balkan Bismarck«-jának csapdáját elkerülje és nem fogadta el a szerb ajánlatot. Rövidre rá Mati bég megbukott, Jugoszlá-

viába menekült és a Koszovo-bizottság vezető emberei jutottak uralomra.

Az irredenta eszme győzelme igen kellemetlenül hatott Belgrádban. Feleletül a rigómezei albán községeket csendőrség és sorkatonaság vette körül és 150 falut felégett, a lakosság legnagyobb részét meggyilkolták és a maradékot áthajtották a határon.

A véres munkára, mely a halálra hajszolt és megtámadott albánok elkeseredett ellentállása dacára kegyetlen következetességgel hajtották végre, bácskai magyar és sváb legényeket mint sorkatonaságot használt fel a belgrádi kormány. A felkelés leverésére tüzérség is lépett akcióba és összelötte a nyomorúságos vityillókat a jugoszláv hadsereg nagyobb dicsőségére.

Erről a rettentő kegyetlenségről Európa alig vett tudomást. Ferid bég segélykiáltására a szkuptsina ellenzéke megmozdult ugyan, de sokat nem tudott elérni.

A Nemzetek Szövetsége, amelynek kötelessége lenne közbelépni az albán kisebbség érdekében, eddig ujját sem mozgatta és tétlenül nézte a mészárlást. Jugoszlávia belügye — mondotta — és ezzel a kellemetlen kérdés felett napirendre tért. Európa és elsősorban a nyugati civilizált nemzetek nemtörődöm-ségében súlyos politikai veszedelem rejlik. Eljárásával lovat ad itt a forradalom alá, a mely Moszkva hathatós pénzügyi segítségével mellett mindjobban kezd tért hódítani. A szovjet urai ezt jól tudják és nem hiába dolgoznak pénzzel, propagandával és agitátorokkal.

Genfől nem szabad szenzációs eredményt várni

LONDON. (Saját tudósítónktól.) A Daily Express a népszövetség most folyó genfi közgyűlésével kapcsolatban közli Macdonald angol miniszterelnök kijelentéseit. Ezek szerint az angol premier nem hiszi, hogy Genfben szenzációs eredményeket érhesse el. A kölcsönös segítségéről szóló tervezetet illetően azt mondotta, hogy Franciaország megtalálhatja biztonságát, de semmiesetre sem kardesőrtetéssel. Felfogása az, hogy a leszerelés és a biztonság kérdéseit egyidejűleg kell tisztázni.

A lej Zürichben
nyitáskor 2.70

Lengyel ujságírók Erdélyben

El vannak ragadtatva és ki vannak merülve

BRASSÓ, szeptember 4. Rekord utjukban, melyet Varsótól Konstantinápolyig és vissza tesznek meg a lengyel ujságírók, szerdán, mint említettük, Brassóba érkeztek.

Autón jöttek este hét óra tájban a városba, s már nyolc órákor tovább utaztak a gyorsvonattal Aradra, ahonnan tovább Bukarestbe, Konstancába és Konstantinápolyba visz az utjuk. Itt jelen akarnak lenni a kiállítás megnyitásán, melyen Lengyelország is részt vesz.

Tizenegyen vannak az utazó lengyel ujságírók, kiket Csernovic, Kisenev, Galac, Braila, Ploesti, Szinaja után, ahol mindenütt nagy melegséggel és fényes vendéglátással fogadták őket, az uttól és az ünnepségektől teljesen kimerülve érkeztek.

Dembickinek, a varsói hírlapírószindikátus elnökének vezetése alatt Roman Javorszki, dr. Micharek, Major Worsovics, Grzegorz, Eduard Rose, Roman Borki, Godlewski, Sikorski, B. Larisza, Chorzowski szerkesztők és ujságírók vannak a társaságban, képviselve a lengyel sajtó valamennyi árnyalatát. Velük utazik Bukarestből Marcel Romanescu lengyel követségi titkár is.

Dr. Metian főügyész és Florea számvevő a vármegye, Maxim tanácsos és Krummel tanácsjegyző a város nevében Derestyen fogadták a vendégeket, a brassói állomáson pedig Dumitrescu rendőrprefekt és a helybeli sajtó képviselői várták őket.

A lengyel ujságírók a vasúti étteremben teáztak, majd a késéssel érkezett gyorsvonatba ültek fel és tovább utaztak Aradra, ahol egy vagy másfélnapot töltenek.

A Brassói Lapok munkatársának kellemes alkalmá volt az átutazó lengyel kartársakkal sok minden közösen érdeklő kérdésekről beszélgetnie. A tizenegy ujságíró öt-hat politikai árnyalatot képvisel: a jobboldali nemzetipártot, a poseni német-lengyel antiszemitát, a szociáldemokratapártot stb. de mint utjuk céljában, örömeiben és fáradalmaiban elenyésznek az ellentétek, egyik abban a büszke tudatban is, hogy az egységes, összekovácsolt Lengyelország a hazájuk.

Lengyelország — mondják — erős léptekkel halad a konszolidáció felé. Bajok ugyan még vannak bőségesen, de a gazdasági fellendülés, s a társadalmi rend máris szemmel látható.

A nemzeti kisebbségek ügye sokat fog javulni a legutóbbi javaslatok által, melytől a kormány még ma is idegenkedik. A zsidóságnak azonban nem jut a kisebbségi jogokból annyi, mint a többieknek, mert míg az ukránok, fehéroroszkok, lettek, litvánok, németek egy tömbben laknak, a zsidóság szét van szórva.

A lengyel szociáldemokraták nagy erőt képviselnek. A parlamentben 42 képviselőjük van és a haladó parasztpárttal és a nemzeti kisebbségekkel kooperálva, a kormányt majorizálni is képesek.

Egyébként közszabadság uralkodik Lengyelországban, s csak a kommunistákat szorítják le és üldözik.

Oroszországgal a viszony normális. Háborútól nincs okuk tartani. A szovjetek vezetői sokkal okosabbak és sokkal jobban szeretnek a hatalmas birodalom kormányzásában ülni, semhogy egy háború kockázatán eljátszák hatalmukat és nyugalmaikat.

Egyébként az orosz imperializmus dolgában bolsevista és más orosz közt semmi különbség. A hadsereg fejlesztése nagyarányú és a németek ma is szerezői és vezetői az armádiának.

Magyarországgal nincs szorosabb kapcsolata Lengyelországnak, de a történelmi múltból táplált rokonszenv ma is intenzív.

Elmaradt minisztertanács

BUKAREST. (Saját tudósítónktól.) A mai napra összehívott minisztertanács elmaradt.

Herriot és Macdonald felszólalnak a népszövetség közgyűlésén

Albánia függetlenségének garantálását kéri — Geniben ünneplik a francia és az angol miniszterelnököket

GENF. (Saját tudósítónktól.) A népszövetség közgyűlésének első érdemleges ülésén — amely tegnap folyt le, — már Motta, az ujonnan megválasztott elnök elnökölt. Motta mindenekelőtt üdvözölte Macdonaldot és Herriot-t, s köszönetet mondott nekik azért, hogy a közgyűlésen megjelentek. Az ülés előtt Herriot, Macdonald, Briand, Loucheur szívélyes hangú megbeszélést folytattak.

A délutáni teljes ülésen Proche (Finnország) bizalmát nyilvánította a népszövetség iránt, kijelentve, kormánya reméli, hogy Kelet-karélia kérdését az egyezség szellemében fogják megoldani. Curukogy (Albánia) óhajtja, hogy a népszövetség megadja azokat a biztosítékokat, amelyek az albán függetlenség fentartásához szükségesek.

Csütörtökön és pénteken tárgyalják a biztonsági kérdést

A csütörtöki és a pénteki vita kizárólag a biztonsági és garancia szerződés kérdését öleli fel. Macdonald csütörtökön szólal fel, s amint hírlik, a biztonság és garanciák tekintetében rendszerét elsősorban a döntőbírói gondolatára építi fel.

Herriot pénteken beszél.

Herriot és Macdonald diadalutja Genfben

A tegnapi ülésen jelentek meg a közgyűlésen először Franciaország és Nagybritannia miniszterelnökei. Megérkezésük Genfben valószínű diadalut volt, mindenütt, az állomáson, az utcákon nagy tömeg várta őket. Herriot aki Macdonalddal együtt a város vendége — tegnap megkoszorúzta a genfi francia kolónia háboruban elesett tagjainak emlékművét. A városban áthajtva, a tömeg ismételt üdvözölte.

— Eljen Herriot!

— Eljen Macdonald!

— Eljen a béke! — ilyen kiáltások hangzottak végig az utcákon.

Amikor Macdonald a közgyűlési terembe lépett, s Herriot megpillantotta őt, hozzáesetett és hosszasan kezét szorították. A közgyűlés viharos tapsal fogadta a szívélyes találkozást.

Függőben marad a garancia kérdése

Herriot tegnap több száz ujságíróval fogadott, kijelentve, hogy a francia delegáció két ülésben megvizsgálta a leszerelési és a biztonsági kérdésekről kiadott szöveget, és tárgyalta az általános helyzetről. Megvizsgálta az amerikai biztonsági javaslatot is, s reméli, hogy lehetséges lesz az amerikaiakkal a tárgyalásokat tovább folytatni.

Herriot interjúja után általános a vélemény, hogy az angol-francia megbeszéléseknek és az amerikaiak fellépésének a biztonsági kérdés szabályozására nézve eddig nincs eredménye, s eredmény még az angol és francia miniszterelnökök legközelebbi beszédeiben sem jut majd kifejezésre.

Theunis belga miniszterelnök is adott interjút, s abban kijelentette, hogy a jelenlegi közgyűlés a londoni konferencia folytatásának tekinthető.

A tévedések szomorú játéka

Soos Károly volt magyar hadügyminisztert kereste az udvarhelyi sziguranca

SZÉKELYUDVARHELY. (Saját tudósítónktól.) Igen gyakran megtörténik, hogy egyes állami hivatalokban, de leggyakrabban a közbiztonsági hivatalokban összecserélik a neveket és ebből aztán olyan bonyodalom származik, hogy ember legyen a tapján, aki el igazodik a káoszban. Ilyen eset történt most egy kis székelőföldi községben, Vargyason, ahol báró Dániel Ferencné nyaralt egy francia hölgy, Madame Maria Milhan, Olaszteleken is lakik egy Dániel Gáborné nevű uriaszony, akinek viszont egy Soos Elemérné nevű vendége volt.

Ennyit kell tudnunk, hogy a továbbiakat megérthessük. A francia hölgy Vargyasra érkezése után annak rendje és módja szerint jelentkezett a jegyzői hivatalnál, ahol azt az utasítást kapta, hogy nyolc napon belül jelentkeznie az udvarhelyi sziguranca, vagy az utlevelét küldje be. Tekintettel arra, hogy Vargyas egy napot kocsit Udvarhelytől, így a könnyebb megoldást, az utlevél beküldését választották. Ennek megtörténte után, abban a hiszemben, az ügy el van intézve megnyugodtak, azonban nagy volt a csodálkozásuk, amikor pár nap múlva újabb értesítés jött, hogy a Madame azonnal utazzon Udvarhelyre és vigyen magával ezer lejt, mert különben azonnal kiutasítják az országból.

A francia hölgy Dániel Ferencné társaságában autóra ült és már a fele utat is elhagyták, amikor egy szembejövő autó megállította kocsijukat és egy ur igazolásra szólította fel Dánielüket. Az igazoltatás után a detektív egy csendőrs kíséretében átszállt a Vargyasi autóra és az visszautasította Oklándra azzal, hogy ott könnyebben elintézhetik az ügyet. Itt azonban senkisémet tudott bővebb felvilágosítást adni, sőt Bradeanu az udvarhelyi sziguranca főnöke átlátólag azt sem tudta, hogy milyen utlevélről van szó és mikor felvilágosítást követeltek, azt felelte, majd otthon megtudják az egész ügyet.

Az agyonzaklatott Dánielének nem volt mit tenni, visszamentek Vargyasra s itt tudták meg, hogy házkutatást akarnak tartani, mert egy Soos Elemér nevű magyar állampolgárt keresnek, akiről azt hiszik,

hogy nem más, mint Soos Károly tábornok Magyarország volt hadügyminisztere.

Igy tehát megoldódott a titok. A sziguranca Dániel Ferencét összehívták, Dániel Gáborékkal, Vargyas Olasztelekkel, a francia hölgyet Soos Elemérnével és mindezek tetejébe azt hitték, hogy Soos Elemérné, Soos Károly magyar tábornok felesége.

Mikor a súlyos tévedés kisért, mindenki azt hihetné, hogy a sziguranca emberei bocsánatkérések között távoztak. De nem így volt, hanem gorombáskodtak és mikor Dániel Ferencné megmerte kérdezni, hogyan történhetett ilyen eset az udvarhelyi sziguranca főnök letartóztatással fenyegette meg.

Oroszország hajlandó résztvenni a lefegyverzési értekezleten

LONDON. (Saját tudósítónktól.) A Daily Herald bőven ismerteti annak a jegyzéknek szövegét, melyet Rakovszkij szovjet-megbízott az angol-orosz értekezlet befejezésekor felolvasott. Azoknak a problémáknak egyike, mondja az orosz jegyzék, amelyekre a szovjetkormány szükségesnek tartja felhívni a figyelmet, mert a múltban nem egyszer okozott véres háborút és kiinduló pontja volt a világháborúnak: a Délkelet, különösen pedig a Balkán problémája. Sem az 1912—13 évi balkáni háború, sem a világháború nem küszöbölt ki az újabb balkáni konfliktus okait, hanem még gyarapította. Aki a balkáni ügyeket megfigyeli, tudja, hogy a problémák egész sora áll ott fenn, amelyek bármelyike holnap új háborút okozhat. A macedon, trák, montenegrói, horvát, szlovén már felütötte fejét és állhatatosan sürgeti megoldását. E kérdések megoldása nélkül pedig a béke állandóan veszedelemben forog. Csupán az önrendelkezési elv és valamennyi nemzetiség egyenlőségének megoldásával lehet a jövőben a konfliktusokat elhárítani.

A jegyzék hangoztatja, hogy a szovjetkormány kész résztvenni a lefegyverzési értekezleten. A nemzetek között felmerülő viták békés elintézésén valamennyi kormánynak közre kell működnie. Ha a szovjetkormány változatlanul ellenzi a Nemzetek Szövetségét, a negatív magatartásnak az oka az, hogy a Nemzetek Szövetsége nem egyéb, mint a világháború után kötött igazságtalan szerződések megszilárdításának egyik eszköze. A Nemzetek Szövetsége szentesítette a nemzeteknek felosztását győzökre és legyőzöttekre, és a győzteseknek biztosítja a világpolitika ellenőrzését.

Rövid hírek mindenfelől

BUDAPEST. A 8 Órai Újság értesülése szerint a nemzetgyűlés pénteki ülésén a ház elnökség indítványozni fogja az üléseknek októberig való elnapolását.

LONDON. Moszkvából jelentik, hogy Trockij az orosz határ mentén elszállásolt csapatok szemlélését megkezdte.

LONDON. A kameruni volt német gyarmatokat árverés alá bocsátják. Az árverés október hó folyamán lesz Londonban.

LONDON. Tokióból jelentik, hogy Giskura japán tábornokot egy szociálista agyon lötte. A merénylet bosszu műve.

BERLIN. A vasuti teherdijszabást tizenöt százalékkal csökkentették a német birodalom egész területén.

KOPENHAGA. A pétervári zavargásokról érkezett újabb jelentések szerint a katonaság az uccai harcok folyamán harminc munkást lőtt agyon.

LONDON. (Reuter) A Sanghaj-Nanking vasútvonal mentén a harcok megkezdődtek.

Látogatás Pécsen a Zsolnay-gyárban

Üzleti okok és az országos szegénység miatt újra elvész Wartha Vince nagyszerű találmánya

BÉCS. (Saját tudósítónktól). Castel Durante, Urbino, Deruta, Gubbio, kisebb olasz városok nevei, amelyeket eltörölhetetlenül írtak bele az iparművészetek történetének lapjaira azok a fazekas mesterek, akik a reneszánsz kor mestereinek áhitatával, technikai tudásával és csillogóan művészi ízlésével hozták létre a XVI. században az olasz fajanszok remekeinek nagy sorozatát. A mesterek között is mester volt Giorgio Andreoli gubbioi fazekas. Neki megadották az a szerepe, hogy reájött annak a csodálatos színekben pompázó s lüszternek nevezett máz készítésének a titkára, amellyel bevont s reánk maradt minden egyes darab féltve őrzött kincse ma a művelt nemzetek muzeumaiban.

Giorgio Andreoli kezét a véletlen vezette, nem a szakszerű kémiai tudás. Csak körülbelül tudta minő anyagok hozzáadásával s milyen eljárással lehet a szivárvány színeivel vetekedő fényhatást az edény falára reávarázsolni, de biztosra nem tudott dolgozni. Mivel titkát aggodalommal őrizte, a környék fazekasai mind hozzá vitték a lüszter mázzal való bevonás végett kész edényeiket, s Andreoli mester meg volt elégedve a sikerrel ha száz kemencébe tett majolikátárgy közül hat megkapta a rubinvörös fémesfényt.

Andreoli halála után fia egyideig még folytatta irigvelt mesterségét, de azután elenyészett, a homályba vesztett a lüszter készítésének a titka. Multak az idők. Jött a XVII. század végén a porcellán láz, 1709-ben sikerült is elérni a kínaiak titkát, Ágost szász fejedelem hivatalos alkimistájának, Böttgernek s úgy látszott, mintha a reneszánsz olasz fazekas mestereinek tradíciói végképp a történelemé lennének.

A múlt század nyolcvanas éveiben azután látszólag jelentéktelen esemény történt. A Spitzer-féle gyűjteményt árverezték Párisban s a budapesti Magyar Iparművészeti Múzeum néhai igazgatója, Rudisics Jenő szemvetett egy eredeti gubbioi tálra, a legolcsóbbra, ami e fajtából kapható volt. Ezt az olcsó darabot azután tizenegyezer frankért sikerült is megszereznie, ami akkoriban igen nagy pénz volt, s annak hírét fejcsóválással, epés megjegyzéssel kísérték a néhai igazgató jóakarói és kritikussai.

Meglátta ezt a darabot Wartha Vince, a József műegyetem néhai zseniális tanára, aki akkoriban már nagy kedvvel foglalkozott kerámiai problémákkal s aki például ritka tökéletességgel tudta utánózni azokat a fekete fémtényű, fehérén tartott motívumokkal díszített népvándorlás korabeli edényeket, amelyek nagyobb számmal kerültek felszínre a Pannónia földjén végzett ásások alkalmával. Kedvet kapott az izgató probléma megoldására, s feladatául tűzte ki, hogy behatol a gubbioi mester titkába, ő is csinál fémtényű rubinlüsztert.

Fáradozása nem is maradt meddő. Ami fazekasmesterek forrlyos türelmének nem sikerült, sikerült a rendszeres, analízisre felépített pozitív tudománynak, s amikor az első igazán sikerült darabot megmutatta Zsolnay Vilmosnak, a pécsi fajanszgyár akkori kiváló igazgatójának s egyúttal önzetlennül felajánlotta az új technika kidolgozott gyártási eljárását, Zsolnay könnyekre fakadt, mert elméje egyszerre bepillantotta azt a fényes perspektívát, amit nagyszerű tudósbárátja találmányának kihasználása jelentett gyáranak.

Ezt a műhelyt, amelynek produkciói évek óta megérdemelt világhírneke örvendenek, látogattam meg legutóbb Pécsen. A gyár impozáns méretei bárhol tiszteletet keltenének. Sajnos, a háborús évek, s közben a

szerb megszállás itten sem multak el nyomtalanul. A munkáslétszám alig fele a békebelinek s a gyár vezetői Zsolnay Vilmos, majd Zsolnay Miklós halála után mindinkább a gyakorlati irányba tereltek az üzemet. Ma már nincs művészi laboratóriuma a gyárnak, legjelesebb festői szerteszéledtek, a fémtényes lüszterrel ellátott darabok teljesen, sablonszerűen készülnek, ellenben a telegráfiahoz való szigetelők, kályha és épület csempek, közhasználati cikkek kiváló minőségben és nagy mennyiségben kerülnek a piacra ma is. Talán majd csak akad is még valaki, aki az idők jobbrafordultával visszatér a régi, nemes tradícióhoz, ahhoz, amely az üzleti haszonon kívül a művészeti céloknak is szeretettel áldoz. (R. E.)

Barátságos szellem uralkodott az interparlamentáris unióban

BERN. (Saját tudósítónktól postán érkezett.) Mai tudósításunk igen érdekes képet fest arról a barátságos szellemről és megértésről, amely a berni tárgyalásokon uralkodott, valamint a magyar kiküldöttek személyi sikereiről.

A gyarmati mandátumok problémájáról Moutet francia képviselő tartott előadást, mely után a németek rámutattak arra, hogy elvesztett gyarmataikon a gazdasági és hygienikus viszonyok mennyire megromlottak. Kiemelkedő pontja volt a tanácskozásnak a reparációs kérdéskomplexum tárgyalása, amelynek kivált a londoni konferencia adott különös jelentőséget. A kérdés tanulmányozásával megbízott bizottság báró Szerényi Józsefet kérte fel a kérdés ismertetésére. Báró Szerényi József egy óra hosszat tartó beszédében, amelyet a hallgatóság rendkívüli figyelemmel kísért, a jóvátétel problémájának történetét vázolta, s rámutatott azokra a felfogásbeli változásokra, amelyek szükségszerűleg a londoni konferencia meg egyeztet ke reső gazdaságpolitikájához vezettek. Ismertetette a legújabb államok eddigi teljesítményeit, s ezek között különösen kiemelte a magyar jóvátétel nagy összegét, amely eléri az angol-amerikai szövetségek közötti adósság tételeit. Magyarországnak 200 millió aranykorona évi jóvátételt kellene fizetnie évente, holott a magyar szanálásra az egész közgazdasági világ a legnagyobb nehézséggel teremtetten elő a 250 milliót.

Az előadást követő határozatok felolva-

sása után lord Rathcread angol képviselő a legnagyobb elismeréssel nyilatkozott Szerényi tanulmányáról, s úgy ó, mint Dernburg német miniszter, Bianchi olasz delegátus, Treub volt hollandi pénzügyminiszter és Merlin szenátor csatlakozott a felszólaló javaslataihoz, amely a nemzetek további együtt működését kéri a világ gazdasági felépítéséhez. Valamennyi szónok csodálkozva konstatálta, hogy a megjelent delegációk és szónokaik mennyire közelebb érzik magukat érzelmileg és felfogásilag egymáshoz, mint a közelmúltban.

Felemelő momentuma volt az unióknak a berni kaszinó palotájában tartott hivatalos bankett, amelyen a svájciak üdvözlötte és báró Adelswaerd beszéde után Berzeviczy Albert, a magyar csoport elnöke, Svájce emelte poharát és a jelenlevők nagy tetszése között a helvét állam három nyelvén, franciául, németül és olaszul mondott beszédet. Az interparlamentáris unió egész tanácskozása ennek a beszédnek hatása alatt állt.

Nagy hatást tett Berzeviczy Albert, aki a fegyverkezés és lefegyverzés egyenlőtlenségének veszélyes kihatására hívta fel az Unió figyelmét és rámutatott arra, hogy a világ demokratizálásának a lefegyverkezés volna a leghathatósabb eszköze, mert a katonaság az imperializmus fejlesztője. Brakecseh szenátor indokolni igyekezett a kisan-tant törekvését a magyar katonai állomány ellenőrzésére.

Kutyaételt rágott a rendőr

Marosvásárhelyi karkép — Aki a kutya eledelét lopja meg

MAROSVÁSÁRHELY. (Saj. tud.) A Brassói Lapok eddigi híradásaiból is megállapítható volt, hogy a vásárhelyi rendőrség kutyasorsban van. Ez az egykoron mintatestület a szétosztás feltartóztatlan folyamatába jutott s ma csak névleg és papíron látja el azt a hivatást, amelyet eddig példászerűen teljesített.

A vásárhelyi rendőrség tisztiszemélyzete — épp úgy, mint a legénységi állományhoz tartozók — egymás után hagyja el a szolgálatot és más életpályák után néz. Legutóbb Ghilea Gyula dr. rendőrigazgató vált ki a rend egyenruhás kötelékéből s egy helyi lapban közölt nyilatkozata szerint, azért kellett ezen elhatározásra jutnia, mert erkölcsi érzéke nem engedte volna meg azt, hogy a rendőrtisztviselők fizetésének silányságából eredő szükséghelyzet segítőeszközeihez nyuljon.

Ghilea Gyula dr. egyenes jellemét tükrözik vissza azok az erdélyi származású román rendőrségi tisztviselők is, akik már elhagyták, vagy elhagyni készülnek állásaikat. Azok, akik még nem kaptak elhelyezkedést: fuvarozással és más mellékkeresettel pótolják fizetésüket. Fuvarozási vállalkozása van egy rendőrbiztosnak s bérkocsi-engedélye a rendőrfelügyelőnek, hogy erkölcsi felfogásuknak megfelelő munkával pótolják azt, amit az államtól meg nem kapnak.

Az egykor tiszta erdélyiekből álló rendőrségi tisztviselőkarban ma — Ghilea távozása után — csak öt erdélyi maradt. Ezek is távozni készülnek, mert iskolájuknak megfelelően nem tartják a köz-tisztviselői állással összeegyeztethetőnek azokat a szurrogátumokat, amelyeket igénybe kellene venniük, hogy csak némileg is emberi életet élhessenek.

A rendőrlégnység helyzete még elviselhetetlenebb s a 960 lejtől 1100 lejes maximumig emelkedő havi fizetés szégyene annak a kulturának, amelyet Európa keleti peremén képviselnünk kell. Az a helyzet, amelyet ez a rabszolga-fizetés teremt és állandósít a rendőrlégnység soraiban, a maga szégyenteljes kontúrjaival domborodik ki a következő képből.

Popoviciu rendőrfelügyelő a napokban konyhahulladékot hozott kutyája részére a Központi-szálló étterméből. A rendőr, aki az ételt hozta, szép sorjában oda rakja a kutya elé a csontokat. A kutya jóízűen falatozik. A rendőr körülnéz, vajjon nem veszi-e észre valaki? Aztán a kutya elől hirtelen elkap egy csontot és rágni kezd arról a huscafatakat.

A megdöbbentő jelenetnek három rendőrtisztviselő is tanúja volt, akik a mai rendőrség egész belső életét benne látták ebben a képből. S ha eszembe jut, hogy a Condeskuk milliókat és milliókat lophatnak el a közvagyonból s a különféle alapok hány közéleti kitarítottat hízlalnak fel anyagiilag, úgy megértem azt a rendőrt, aki öklöbe szorította a kezét, amikor jóakarattal arra intettek felebbvalói, hogy a konyhahulladékot azelőtt ossza meg a kutyával, mielőtt odaadta volna.

A marosvásárhelyi helyzet azonban nem elszigetelt jelenség. Ugyanezt a sorsot élék rendőreink az egész országban. A felbomlási processzus mindenütt megindult. S ha a kormány sürgősen nem gondoskodik a rendőrség anyagi helyzetének feljavításáról, úgy az ország közrendszete menthetetlenül csódba jut.

Ismét a szászvárosi kollegium kálváriája

Válasz Demian Aron alaptalan vádjaira

Egész véletlenségből jöttem reá arra, hogy a kollegium ügyében választ kaptam az »Infratireá«-ban a szászvárosi Aurel Vlaicu liceum igazgatójától. Bevallom azonban én is, hogy csodálkozom azon, hogy éppen ő szól hozzá az ügyszö, amikor a kollegium ellen hajszának ő a kiinduló pontja és mozgató rugója, de úgy látszik, hogy akaratlanul is a tyukszemére hágtam. S csodálkozom azon, hogy éppen ő ír, amikor neki jobb lenne hallgatni.

Az általunk leírtakban abszolút szó sincs az államról, vagy az állam intézkedéséről, hanem csak a bizottság ténykedéséről. Ez a bizottság pedig állt gyarló emberekből, akik a saját egyéni impulzusuk és felfogásuk szerint cselekedtek. És mégis úgy tűnteli fel a dolgot, mintha az államot borzasztó sérelem érte volna.

Ami az igazságot illeti, azt hiszem, hogy az Aurel Vlaicu liceum igazgatója tagad, amikor sértegető cikkében elakarja tagáról háritani azt a vádat, mintha nem igazságos ítélet folyománya volna a kollegium nyilvánossági jogának az elvonása. Hát merem állítani a tények alapján és a direktor ur betűi alapján, hogy az impulzust igenis ő adta. Ha pedig ezt tagadni akarja, vagy nem emlékszik, emlékeztetem. Direktor ur, emlékszik-e, amikor a közelmúltban azzal akarta megzavarni Szászváros és környékének nyugalomát, hogy népgyűlést akart összehívni, hogy a plebs is tiltakozzék a kollegium létezésé ellen, s ha kell erőszakkal is vegye el? Emlékszik-e arra, hogy titokban meghívókat is küldözgetett szét, amelyen ön úgy szerepelt, mint »presedinte al comitetului«? És mostani cikkében is mit ír? Azt írja, hogy »dr. Constantin Pavel önnök az assistenciájával vizitált, mint aki kétségtelesen jobban volt tájékozva az egész intézet gépezetének működését illetőleg.« — Nos, ha ön annyira tájékozva volt, bár teljesen kétségbe vonom, hiszen mi köze volt és van a Kun-kollegiumhoz, akkor magától értelődik, hogy az információkat direktor ur adta meg. Direktor ur pedig utazván a kollegiumra, pártatlan információt nem adhatott, mert akkor nem tudta volna célját elérni.

De azt már nem akarom elhinni, hogy a kollegium nyilvánossági jogának az elvételéhez bázis volt az intézet tisztátalansága. Ha a tisztaságról van szó, akkor az ön dirigálása alatti liceum sem egzisztálhatna. Erről is volt alkalmam tapasztalatot szerezni. A rendes mocsok, amit a tanulóifjúság csinál, egyik sepréstől a másikig az Aurel Vlaicu liceumban is megvan. A fegyelem hiányt is felhozza okul. Hát igazgató ur, vajon hol van nagyobb fegyelem: abban az intézetben, ahol nyolc órákor este kaput zárnak, a tanuló ifjúság — az önök rosszakaratától való félsz miatt is — a legszigorubb ellenőrzés alatt áll, hetenként csak 3 órai kimenője van, konviktusba menéskor a felügyelő tanár állandóan a nyomában van, s a diáksereg a legtöbbször néma csendben halad, amint mindezek megtörténtek a Kun-kollegiumban? Vagy abban az intézetben van nagyobb fegyelem, ahol esti kapuzárás 9 órákor van, s addig mindennap kimenője az ifjúságnak; ahol az ablakon át lekiált a diáksereg egy-egy tagja, ahol, kiváltképpen este, amikor konviktusból hazajöttek, az uton tónusban nótáztak olykor-olykor a diákok; ahol olyanformán volt nevelve a diák, hogy az omnibuszban az állomástól bejövet egy kollegiumi tanár fülehallatára szidta a diák a zsidót és magyart és szétterpeszkedett az ülésen, csak hogy az a bizonyos zsidó és magyar ne ülhesen kényelmesen; amint mindezek egy év alatt tapasztalhatók voltak az Aurel Vlaicu liceumot illetőleg?

Ami pedig a »coeducatió sur generis«-t illeti, egész férfiasan kértem az Aurel Vlaicu direktorát, nem szégyenli magát azt állítani, hogy »ugyanazon udvaron van az intézet és a fiu és a leányinternátus nagyszámu leányövendékekkel benépesítve.« Vagy talán nagyon rövid látó? Ha igen, akkor szívesen kölcsönzők cvikkert annak meglátása végett, hogy a kollegium és a fiu internátus

külön udvaron, külön épületben van és a leány internátus is külön épületben és külön telken volt egész más uccára nyíló kapuval. De ha már ilyen mer állítani, akkor tessék világga kürtölni azt is, hogy az elmúlt iskolai évben az Aurel Vlaicu fiuliceumba is bejárt egy néhány leányövendék, tehát ott is volt coeducatió.

Nos tehát ne legyen megütődve senki sem, ha azt állítom, hogy különböző erőszakolt okok miatt vétetett el az intézet nyílvanossági joga.

A direktor ur, azt mondja, hogy tárgylagosak voltak a vizsgálatok. Ez lehetetlen volt. Akkor lett volna tárgylagos a vizsgálat, ha először is nem hallgatnak a vizsgáló közegek a direktor ur denunciacióira. Mert az egyáltalában nem vall tárgylagosságra, amikor a kollegium ügyében kiszálló inspektor legelőször Demian Aron liceumi direktort keresi fel, tőle informálódik, s viszi magával, mint jobb kezét, s amikor vége a vizsgálatnak, Demian Aron direktor is dönt és határoz, mintha a kollegium felettes hatóságához tartoznék.

Azt mondja Demian, hogy az igazság érdekében vétessék már el a kollegium, mint az állam tulajdona. Miért az állam tulajdona ez a kollegium? Hiszen ezt egy állam sem építette, ezt a református egyház, mint olyan építette?

A magyar állam csak segítette, támogatta a kollegiumot az építkezésben. Az a telek a református egyházközségé volt. A kollegium a saját alapjaiból és a ref. egyházkerület anyagi támogatásával épült. Ami az államsegélyt illeti, ilyen kaptak annak idején az összes román főkezeket is iskola építésre, de azért a magyar állam nem formált tulajdonjogot sem a brassói, sem a balázsi falvi sem a belényesi stb. román intézetekre. Igaz, hogy azt mondja a direktor ur, hogy »a román államnak nem kell járnia a volt magyar állam nyomdokain.« Miért nem?

Hadirokkantak, árvák és özvegyek küldöttsége Bukarestben

NAGYKÁROLY. (Saját tudósítónktól.) A nagykarolyi járás rokkantjai, hadiárvái és özvegyei tegnap küldöttséget indítottak utnak Bukarestbe, hogy a miniszteriumban tiltakozzanak az agrártörvény igazságtalan és törvénytelen végrehajtása ellen.

A küldöttség memorandumot fog átnyújtani a miniszternek. A memorandum rámutat arra, hogy a járás kétszázöt földigénylő rokkantja, árvája és özvegye közül csak negyvenen kaptak földet, azok is csak másfél holdat, holott a lotolip három és fél holdban van megállapítva. Adatokat sorolnak fel a rokkantak, hadiárvák és hadiözvegyek annak bebizonyítására, hogy Amerikából visszatérők, földbirtokosok és más olyan emberek, kiknek nem lenne joga a földekhez 20, sőt 50 hold földet is kaptak.

Azért úgy-e, hogy ingyen jusson hozzá egy modern intézethez? Gyönyörű bizonyítvány ez a direktor ur mentalitásáról.

És lássuk már most, hogy miféle »ragalom és igazságelferdítés« van abban, ha azt mondom, hogy az első félévi vizsgák alkalmával felvettek 34.000 lejt, felszámítván főleg a vidékieknek 5—5 napot, holott ennyit nem dolgoztak. Először is visszautasítom az »impertinencia« kitételét, s arra kérem, hogy először tanulja meg e szó jelentését, s aztán használja; s ha aztán megtanulta, tartsa meg önmagának. Másodszor pedig tanuljon meg jól fordítani szándékos rosszakaratu belemagyarázás nélkül. Direktor ur e mondásmat: »bezsebeltek az intézet... banijaiból 34.000 lejt« így fordítja: »au pungasit 34000 lejt...«. Hát kérem »bezsebelni« azt jelenti, hogy »a бага in buzunar«, »a pungasi« pedig »elzsebelés«-t jelent. Ezt pedig nem állítottam. S annál is inkább tanulja meg a distinkciókat, mert magyar nyelvből és irodalomból direktor ur volt a cenzor.

Azt mondja Demian Aron direktor ur, hogy ők lelkiismeretesen dolgoztak, amíg nálunk »lehet, hogy megszokottá vált a »találomra« és »pofára« való osztályozás«. Hát tisztelt direktor ur, vegye tudomásul azt, hogy lehet, hogy ön így cselekszik, de én az összes magyar tanárok nevében visszautasítom ezt a vádat azzal, hogy tanítsa meg önmagát az osztályozás dolgára, s ne oktasson minket, mert direktor urtól tanulni nem fogunk még ebben a tekintetben sem.

Ezek a válaszaim Demian Aron direktor urnak a kollegium ügyével kapcsolatos cikkének I. és III. részére. A második részre még nem tudok válaszolni, mer azt még nem került hozzám.

Addig azonban, amíg ezt a választ is megadhatnók, a kollegium ügyét figyelembe ajánlom román vezető egyéniségeknek, akikbe a tudást a Kun-kollegium oltotta bele, s a kik mint élő tanubizonyosság dokumentálhatnak a kollegium működéséről és tanárjainak munkájáról és kötelességteljesítéséről.

Dr. Dávid György.
kibédi ref. lelkész.

Megvádolják a szatmári agrártanácsost, hogy a felsőbb rendeleteket nem respektálja és nem hajította végre a miniszterium kolozsvári kirendeltsége által elrendelt revíziót.

A küldöttségnek a rokkantak, árvák és özvegyek részéről az az utasítása, hogy ha a miniszternél nem érnek el eredményt, akkor a királynét és a trónörökösöt keressék fel panaszukkal.

Szülői házára zuhant Franciaországban két aviatikus

PÁRIS (Rendes tudósítónktól.) Franciaországban röviddel egymás után két borzalmas repülő-szerencsétlenség történt, — szinte egyforma körülmények között, a fiatal pilóták vétkes könnyelműségéből, akik a rokonok és ismerősök mulattatására alig valamivel a házak fölött produkáltak akrobata mutatványokat.

Az első szerencsétlenség Páris közelében Bourg la Reine-ban játszódtott le. »Ez az öreg Rapin-nak a fia, mutattak rá a gyermekek a repülőgépre, amelyik mint mindennap egyidőben most is megjelent. Rapinék háza előtt a pilóta anyja állt felemelt fejjel, a repülőgépre mosolyogva, és integetve, mellette a férje, s a szomszédok, akik szintén kivették részük mind a szülők örömeiből. A repülőgép most leereszkedik a házak fölé, annyira, hogy szinte beszélni lehetett az utasokkal. Mindenki meg van döbbenve. A motor romlott volna el, vagy pedig egy hibás kormányzás viszi neki a gépet egy ház falnak, a pilóta saját lakóháza falának? A rémület kiáltásai törnek föl, mert a repülőgép balszárnya rettenetes recsegéssel csapódik neki a háznak, a gép pedig, mielőtt még valaki az ijedtségtől föl-osudhatna, lerángatva a telefon és villanydrótokat, szakad le a gyanutlan nézők fejére az uccára. A gép teljesen szétrombolódik. Füst száll a motorból. A gép alatt három asszony. Rapinné, a pilóta anyja, az ijedtségtől megkövülten állt, amíg a

gép le nem teperte. Ketten meghaltak, öt súlyos sebesült, akiknek állapota reménytelen.

A másik hasonló eset Bordeauxban játszódtott le. Itt La Teste de Buche falu fölött Pinsol kapitány szokta mulattatni falujelbeljeit mutatványai-val. Tegnap oly alacsonyan repült, hogy a gép egyik szárnya beleakadt a telefonhuzalokba. A gép megbillent, lesepert két házfődelet, majd egy falnak nekiütődve, szétroncsolódtott s lezuhant. Az udvarban ahová esett, három ember volt, akiket csak a véletlen mentett meg a biztos haláltól. A gép roncsai alól Pinsol-nak már csak holttestét tudták kiszabadítani, s szülői házába vitték át, — az ucca átellenében a szerencsétlenség helyétől.

A két katasztrófa érthető izgalmat keltett. Van ugyan egy rendelet, amely megszabja, hogy egy tízezer lakósu helységet ötszáz méter magasságon fölül, egy százezer lakósu ezer méteren fölül és egy százezernél több lakósuallal bíró várost kétezer-nél nagyobb magasságban kell átrepülni, — de ezt senki sem tartotta be, s Páris fölött és vidékén ez a házak fölötti akrobatika általánosan elterjedt volt. Most a képviselőházban is interpellációk voltak, s a hadügyminiszter szigorú rendszabályokhoz nyult, hogy hasonló esetek ne ismétlőd-hessenek meg s a repülés disziplinája helyre-álljon.

HIREK

Szombat, szeptember 6.

Katolikus naptár: Zakariás. — Protestáns naptár: Zakariás. — Görög naptár: augusztus 24. Eutik. — Izraelita naptár: 5684. Elul 7.

A nap kel 5 óra 43 perckor, nyugszik 18 óra 43 perckor.

Holdváltás: első negyed 10 óra 45 perckor. Időjárás: Továbbra is csapadékos idő várható, hősüllyedéssel.

A Brassói Lapok gyűjtése a zetelaki tűzhárosultak javára

Az érzősívű magyarok meleg sorait hozza felénk mindennap a posta. A jószívek üzenetüket küldik tönkrement véreiknek s szerető szavaik mellett elküldik fölösleges pénzüket, hogy a mindenüket elvesztett magyarok ne legyenek az éhhalálnak kitéve. Egy marosvásárhelyi levél ezt írja: ... nem tudok többet adni, mert szegény diáklány vagyok, de ezt tiszta szívből adom... Varjass László rokkant huszárkáplár így ír: Ott voltam az országot pusztító világháborúban... hogy fajom fennmaradásáért áldozatot hozzak s most kopogó mankóval mérem az uccákat végig. Áldozatot hozok most is s áldozatomat leteszem a szeretet oltárára...

Ma már több ezer lejes adományokat jeleztek, azonban az átutalás késedelme miatt még nem kaphattuk kézhez őket. Ujabb adakoztak: Pálffy András Csiksomlyó 100 lej, D. N. V. Csiksomlyó 100 lej, Zink Gerő Brassó 100 lej, Becker Rudolf és Becker József Brassó 100 lej, özv. Teleky Gáborné Brassó 50 lej, Varjassy László Magyarország 10 ezer korona (25 lej), Eddigi gyűjtésünk 3430 lej. Összesen 3905 lej.

További adományokat szívesen fogad és hirlapilag nyugtáz. a Brassói Lapok kiadóhivatala.

— **Tatarescu kisebbségi miniszter Nagybányán.** E napokban Szigetről a miniszter, közigazgatási értekezlet tartása céljából Nagybányára érkezik, hogy több fontos belügyi kérdésben meghallgassa a közigazgatási tisztviselők véleményeit és azok meghallgatása után készülő reform javaslatát ezek szerint terjeszthesse a minisztertanács elé. Az értekezleten bármelyik főtisztviselő észrevételeit, előadását és tapasztalatait a vármegyék speciális közigazgatási viszonyairól meghallgatja. Az értekezleten részt vesznek Szatmár vármegye prefektusa és és subprefektusa s a szomszédos Máramaros vármegyéből jelen lesz Mihály Gábor prefektus és Dán György subprefektus. Az értekezlet elé érdeklődéssel tekinthetünk, mert közigazgatási szervezetünk a régihez képest sok kivannalót hagy.

— **A Temesvári Magyar Dalárda üzenete.** Dalárdánk augusztusi erdélyi körútján Marosvásárhely és Brassó városok magyar társadalma, az erdélyi dalostestvérek az igaz szeretetnek, az őszinte készségnek és dalárdánkhoz való ragaszkodásnak számtalan tanujelét adták, ami a magyar dal iránti szeretet és a magyar kultúra egyik legszebb megnyilatkozása volt. — Fogadják ezért a Temesvári Magyar Dalárda minden egyes tagjának őszinte és hálás köszönetét és annak biztosítását, hogy mi is szívünk egész melegével lelkünkbe zártuk a felejthetetlen napokat, melyeket körükben eltöltöttünk. Testvéri szeretettel: A Temesvári Magyar Dalárda Elnöksége.

— **Küzdelem legnagyobb ellenségünk ellen.** Az utóbbi évtized világfelfordulása termő talajára lett az emberiség legveszedelmesebb ellenségének, a nemi betegségek veszedelmének. Városok és falvak népének soraiából egyre sűrűbben szedi áldozatát a pillanatnyi gyönyörök végzetes nyavalyája, de különösen a kulturálpontoktól félreeső, elhanyagolt vidékek népe között dul rettentően, hol a tudatlanság, a felvilágosodottság hiánya és a fejlődéstől való irtózás babonás légköre fokozza a romboló kórságok pusztító dühét. A kultúra minden fegyverével harcba kell vonulni az emberiség legnagyobb ellensége ellen, ha azt akarjuk, hogy megálljon végzetes útjában. Goldberger Ede dr. a kiváló kolozsvári specialista nemes elhatározással és az ut helyes megválasztásával szállott szembe a veneriás bajok rémével. „Mit kell tudni mindenkinek a nemi betegségekről” cím alatt egy kis könyvet adott ki melyben kérdések és feleletek alakjában tárgyalja a nemi bajok és az azok elleni védekezés szomorúan aktuális kérdését. A

nagyképű tudáskokodás helyett egyszerű és mindenki által könnyen megérthető formába öltöztetett tanítás nyilvánvalóan hatásos és hathatós eszköze lesz az emberiség romlását okozó veszedelem elleni küzdelemnek, melyet a hatóságok is a legteljesebb energiával kellene, hogy támogatassanak.

— **A nagyváradi tanárvizsgák.** Nagyváradon az állami nyelvi vizsgákon mintegy 600 tanár és tanító vett részt. Tudósítónknak kijelentette Turbure György tankerületi felügyelő, hogy a vizsgázott állami tanárok 90 százaléka valószínűleg keresztülmegy a vizsgákon. — A felekezeti tanárok maguk kérték a bizottságtól, hogy a jövő évben állhassanak vizsgálatra s így e tanárok a jövő évre — miután az idén nem tudtak valamennyi tárgyból elkészülni — újból vizsgára jelentkeznek.

— **Vakmerő besurranó tolvaj.** A 31-ről 1-re virradó éjjelen Brassóban egy ismeretlen ember behatolt Varga Lajos Zajzoni-ut 28 sz. alatti lakásába s az ott lakó Bartók Béla ruháját ellopta. A ruhazsebéből kivett hatezer lejt, a ruhát pedig eldobta a kertben. A hatezer lejjel azonban nem elégedett meg s szeretete volna Bartók disznóját is elhajtani, ez azonban nem sikerült neki, sőt kísérlete következtében a disznó dereka eltörtött úgy, hogy másnap le kellett ölni. A károsultat a betörés nagyon érzékenyen érintette, mert a napokban akarta megtartani esküvőjét s a rabló most mindenéből kifosztotta.

— **Új román lyceum Zilahon.** Zilahról jelenti tudósítónk: Szeptemberben új román lyceum nyílik meg Zilahon. Az új lyceumnak négy osztálya lesz, amelyet minden következő esztendőben egy-egy osztállyal kiegészítenek. A lyceum mellett internátust állítanak fel.

— **Esküvő a fogházirodában.** Nagyváradról jelentik: Érdekes esküvő volt ma délután 12 órakor a nagyváradi ügyészségi fogház irodájában. A postacsalásért elítélt Freiberger Jenő engedélyt kapott Sovrea Valér vezető ügyésztől, hogy a fogházban megesküdjön Pál Erzsébettel, aki már régebben menyasszonya. Az esküvőt a fogház irodájában tartották meg és Pantea Zakariás anyakönyvvezető össze eskette a párt. Az esküvőn csaknem az egész ügyészségi tisztviselői kar megjelent.

— **Szatmár város díszletét vásárol.** Szatmárról jelentik: Szabadkai, a szatmári színházterület igazgatója, milliót érő könyvtárát és színházi díszletét kénytelen volt áruba bocsátani, mert jövő évre nem nyert koncessziót. A városban mozgalmat indítottak azok megvásárlására. Remélhető, hogy a színházi felszereléseket a város megveszi, s a díszleteket a mindenkori színházintézetek kapják használatba. Kovács Imre az új színházigazgató már megérkezett. Amint a jelekből látszik, a közönség az új igazgatót hathatós támogatásban részesíti.

— **Eltűnt gyermek.** Nagyváradról jelenti tudósítónk: Egy előkelő uriaszony, Örschenheim Sándorné ma reggel jelentette a rendőrségen, hogy 10 éves, jól fejlett, magas, barna, Lajos nevű fia eltűnt lakásáról és tegnap reggel óta nem tudja hova lett. Már az összes ismerőskörnél és barátoknál keresték. Nincs kizárva, hogy a gyermek az iskola elől szökött meg. A rendőrség erősen nyomoz felkutatására.

(*) **Orvosi hír.** Dr. Nagy László orvos rendelőjét Árvaház-uccából Hentes-ucca 6. szám alá helyezte át. Fogad: Bel, bejáró- sebészi és vér (nemi) betegségeket. d. e. 10—1 és d. u. 3—4-ig. 2097

— **Katonai gyakorlatok Nagybányán.** A Szatmár állomásozó 9-ik vadászszázalój körülbelül 4—500 főből álló legénységgel és 20 tiszttel, szept. 1-én kezdődő és 30 napig tartó öszgyakorlatra Nagybányán és nem biztos állítás szerint a közeli Blidáron nyer elhelyezést. A legénységet a használatban nem álló és évek óta nem tatarozott régi állami gimnáziumban helyezik el, a tiszteket pedig az amugy is tulzsufolt polgári házaknál. A gyakorlatok befejezése után ugyanolyan számban egy más csapat fogja a távozt felváltani.

— **Öngyilkosság.** Kovásznáról jelentik: Novák József gépész és cséplőgéptulajdonos a napokban felakasztotta magát s mire hozzátartozói észrevették, már halott volt. Tettének oka ismeretlen. Furcsa találkozása a véletlennek, hogy felesége pár évvel ezelőtt szintén ugyanazon a napon akasztotta fel magát.

Dandea legújabb erdőüzlete

Tiltakozásra készül Marosvásárhely polgársága

MAROSVÁSÁRHELY. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Marosvásárhely polgárságának újabb alkalma van betekinyteni a közigazgatás zilált berkeibe, melyből kitűnik, hogy a város jelenlegi urai mennyire viselik szívükön a polgárság érdekeit. A legújabb Dandea-féle üzlet a következő:

Van a városnak egy százholdas erdeje, melyet annak idején egy tőkeerős cég egymillió hétszázezer lejért akart megvásárolni. A város vezetői azonban úgy gondolták, hogy jobb üzletet kötnék, ha az erdőt kitermelteik. Evégből tárgyalásokba kezdtek az aradi Klein és Thois céggel és olyan megállapodást kötöttek, hogy a szakmunkásokat a cég adja, viszont a termelést a város finanszírozza.

A kitermelt fa értékéből a város kétféle lejt a vételár fejében magának tartana meg és így a fennmaradó összeg adná meg a tiszta hasznát, melyből a város 65, a céget pedig 35 százalék illeti meg.

Az első pillanatban az üzlet rentábilisnak látszik, azonban, ha tekintetbe vesszük, hogy a cég ugyszólván minden kockázatot nélkül jut a reá eső haszonhoz, továbbá ha számításba vesszük azt is, hogy az új erdőtörvény értelmében a kitermelt erdőt újból be kell fásítani, könnyen megállapítjuk, hogy a jobb üzletet nem a város, hanem Kleiné köti meg.

A város polgárai sok más üggyel együtt Danedának ezt az újabb üzletét is megvitatni készülnek annak a nagyarányu mozgalomnak során, melyet románok és magyarok készítenek elő érdekeik védelmére.

A Ruhr-vidéken felszabadították az autóforgalmat

DÜSSELDORF. (Saját tudósítónktól.) Degoutte tábornok, a francia megszálló csapatok parancsnoka a német birodalommal való gazdasági egység gyors helyreállításának érdekében a megszállott Ruhr vidéken teljesen felszabadította az automobil forgalmat, s megengedte a megszállott területek és Németország között az árukereskedelem újra-felvételét.

— **Új vonatpár Brassó és Zernest között.** A brassó-zernesti vonatok menetrendjében változás állott be. Brassóból este 21 óra 02 perckor indul egy új vonat és Zernestben van 22 óra 32 perckor, Zernestről indul 18 óra 30 perckor, Brassóba érkezik 30 órakor. A délutáni vonat pedig ezután Brassóból 16 ó. 10 p-kor indul és Zernestre érkezik 17 óra 40 perckor. Az új menetrend szeptember 7-én lép életbe.

Tökéletes szabásu ragiánok csak NEUMANN-nál

— **Tűz az Afumati-erődben.** Bukarestből telefonálja tudósítónk: Ma délután fél egy óra körül jelentés érkezett Bukarestbe arról, hogy a városi erődtések egyikében az Afumati-erődben tűz ütött ki. A hírek szerint a tüzet szakadatlan robbanások kísérik, amelyeknek egyike-másika oly hatalmas, hogy a főváros külső periferiáin egészen tisztán hallható. A késő délutáni órákig még nem érkeztek be jelentések a tüzről, s arról hivatalosan a hadügyminisztériumban sem tudnak. Mindössze a prefektúrához érkezett az ottani csendőrségnek egy rövid jelentése, amely azonban szintén nem tartalmaz részleteket.

(*) **Olcsón és jól vásárolhat a Klein József és Fia végkiárúsításában.**

— **Kerschner Emília dalestélye.** A művésznő, ki nek erős zenei érzéke már régebből ismeretes, szeptember elsején lép fel először a brassói közönség előtt mint énekesnő. A hangversenynek óriási érdeklődéssel néznek elébe. Jegyek a Klingsor hangversenyirodában.

(*) **Használja ki a t. közönség Klein József és Fia kiárúsítását.**

— **Apolló Mozgó.** Az Apocalypsis négy lovasa második és befejező részt számos közönség nézte végig és mindenki azzal távozott a mozgóból hogy szebbet és érdekesebb filmet nem látott. Az összes borzalmait ami a világháború előidézte láthatók ezen a filmen. A kétfelvonásos vígjáték Charly Chaplinnel is óriási tetszést keltett.

— Brassóvármegyei tűzoltósági szövetkezet. A szövetkezet folyó évi közgyűlése vasárnap, szeptember hó 7-én d. e. 9 órakor Vidombákon lesz megtartva.

(*) Az Egyesült Bank és Takarékpénztár r. t. oradea-marei pénztáza a napokban nyitotta meg fiókját Szatmáron, Lucaci-uca 1. sz. a. házában. A fiók vezetőjéül Kórodi Mihály ismert szatmári bankigazgatót nyerték meg, akinek helyetteséül Fischer Ferenc főosztályos delegáltatott. Az Egyesült Bank és Takarékpénztár r. t., mint a Banca Comerciala Italiana și Româna (București) affiliált intézete, kiterjedt nexusai és levelezői hálózatával óhajt a szatmári és a Szatmárra irányuló kereskedelemnek szolgálatára állni.

(*) Mme Belmonte London és Párisból visszajövet nyelvértéit f. évi szeptember hó 15-én újra megkezdi. Részletes felvilágosítás falragaszok útján.

(*) Olcsóbban tud vásárolni, mint bárhol a Klein József és Fia végkiárusításában.

— Modern Mozgó. »Árvák a viharban« második és befejező részének a bemutatója zsúfolt nézőtér előtt pergett le. A hatás és a siker felülmulta az első bemutatót is. Szem nem maradt szárazon és még a férfinem is nem egyszer emelte zsebkendőjét szeméhez, hogy letörölje a meghatottság könnyeit. Még csak pénteken és szombaton fut e nagyszabású film. Vasárnap délelőtt 6 felvonás Fatty képet vetítenek. Este Maciste utazása; két részes film 12 felvonás egyszerre. Az esti előadásokon Tamara és Anny táncművésznők is fellépnek.

IRODALOM, MŰVÉSZET

— Lehár Ferenc új operettét ír. Lehár Ferenc, a kiváló operettkomponista, új operettjét befejezte. A darab címe Paganini és tárgya a híres zenesz életét öleli fel. Lehár legújabb operettjét, a bécsi Carl-Theater még a tél derekán bemutatja. A mű tulajdonosa a berlini Mosse-cég, amely a szerződés aláírásakor Lehárnak másfél milliárd osztrák korona tantiéme-előleget fizetett.

JÓ ESTET KIVÁNOK,
megjötték a temesvári huszárok!
A legjobb és legkedveltebb csárdás
294 II. Moravetz kiadás, mindenütt kapható.

TANÜGY

E rovatunk díjtalanul rendelkezésére áll minden magyarnyelvű telekezetű iskolának.

— Beiratások a temesvári Zsidó Lyceum f. u. és leány középiskolájába és felsőkereskedelmi iskolájába, melyek mind teljes nyilvánossági joggal bírnak, szeptember 1—5-ig eszközöltemek, naponként délelőtt 9—12 óráig, a liceum új épületében. — Később jelentkezők csak az inspektorátus külön engedélyével vehetők fel.

— A hosszufalusi (Brassó megye) evangélikus fiú- és leánypolgári iskola pályázatot hirdet egy matematikai és természettudományi szakos tanári, illetőleg tanárnői állásra. Pályázati határidő szept. 15. Javadaralom: havi 2000 lej. A választásnál előnyben részesülnek azok, akik a román-francia nyelv tanítására is képesek. Dr. Papp Endre, iskolaszéki elnök.

COURTHS MAHLER

LEGSZEBB MŰVEI:

- Szinlelt házasság 45.— L.
- Fény és homály 45.— "
- Szegény fecske 45.— "
- Ne ítélj! 45.— "
- Apja leánya 45.— "
- Forgószél kisasszony 50.— "
- A férfi sorsa a nő 50.— "
- Kata házassága 60.— "
- Virágkövek közt 60.— "
- Koldus grófkisasszony 60.— "
- A visszajáró múlt 60.— "

Minden könyv izléses kiállításban, többszínű fedőlappal. Megrendelhető a Brassói Lapok könyvosztályától utánvétellel, vagy az összeg előzetes beküldésével.

Könyvkereskedőknek
megfelelő rabattot adunk!

Becsurog az eső a nagybányai művésztelep műtermeibe

Egy délután Nagybányán a művészek között

NAGYBÁNYA. (Saját tudósítónktól.) Borongós nyárutói délután. A Kereszt-hegy fölött lila felhők lógnak, s amíg a művésztelep felé igyekszem, eszembe jut, milyen igaza van Leonardo da Vincinek, aki először állapította meg, hogy a borús felhőmályban élesebbé válik a tárgyak kontúrja. Már aggódni is kezdtem, hogy ebben a különösen festői világítású időben otthon se talállok senkit, — de jó szerencsém nem hagyott cserben, s a világhírű nagybányai művésztelep műtermeiben egy feledhetetlenül szép délutánt tölthettem.

Amikor Courbet a 60-as évek derekán legelőször hozta a színes és elevennek látszó természetet és megfestette a Demoiselle au bord de la Seine c. képét, aligha gondolt a belőle keletkezett iskolára, a naturalistákra, akik csakhamar meghozták »csalhatatlan« szabályait. A képzőművészet pedig nem tűri meg sokáig a szabályok lenyűgöző bilincseit s bár az utóbbi két évtizedben szinte versengve követték egymást az új új művészeti alakulások, amelyek mind a maguk művészeti törvényeit és szabályait iparkodtak iskoláik követőire és a közönségre diktálni s a naturalizmus csakhamar elaggott művészeti irányná holtpontra sodródott; mégis, a verista, kubista, futurista, expresszionista és egyéb új stílusok között legtisztább épségben a természetnek alá nem rendelt naturalizmus és impresszionizmus őrizték meg a maguk hatalmát a képzőművészetben.

Ennek az iránynak világhírű képviselői a nagybányaiak, akik egész közép Európában a leghivatottabb mesterei lettek a Courbet óta sok-sok fejlődési fokon kiértett naturalizmusnak.

A művésztelep alapítói közül már csak Thorma János, az »Aradi vértanúk« halhatatlan mestere és Réti István élnek Nagybányán. Réti a budapesti Képzőművészeti Főiskola tanára és csak a nyarat tölti Nagybányán. Ezt már tudom, amikor beállitok a telepre, ahol a drótkerítés is régi jó ismerős.

A régi nagy műteremházban együtt találom Thormát és Rétit, akik 1896. május 1-én Hollósy Simonnal és Ferenczy Károllyal megvetették alapját a művésztelepnek. Hollóssynak és Ferenczynek megadatott az, hogy a művésztelep túlélte őket, de ők nem éltek túl önmagukat, s alkotó erejük még teljében volt, amikor a Nagy Természet ölébe kellett visszaérniük örök pihenőre. Tíz éve Thorma egyedül vezeti a művésztelepet s annak művészi fejlődése neki tulajdonítható, mert Réti csak nyaratszaka jöhet le Budapestről — pihenni.

A művésztelep azonban az elmúlt tíz év alatt csak művészetileg fejlődhetett, anyagilag nem, mert az imperium átvétele óta a kolónia sem állami, sem városi támogatásban nem részesül, sőt tetemes adót is kell fizetniük az épületek, a telkek és természetesen az eladott képek után is.

Ez mindeddig ismeretlen volt a nagybányaiak előtt, mert a magyar kormány nemcsak tetemes államsegélyben részesítette a telepet, de féláru vasutijegykedvezményben is részesítette a művészeket és az iskola növendékeit. A mai viszonyok között még a román festőnövendékek is nehezen jutnak állami támogatáshoz s megtörtént, hogy hatvan román növendék államsegélyét elfelejtette kiutalni a kultuskormány, s a növendékek csak tetemes adósságok hátrahagyásával utazhattak haza Bukarestbe, honnan azután kiegyenlítették tartozásaikat.

Igy nem lehet csodálkozni azon, hogy Thorma János műtermének úgy elkorhadt a padlója, hogy több helyen mély lyukak tátognak rajta; hogy a nagy festőiskolai műterem melletti kis műtermek tetőzetén gyakran parkirozzanak, elvadult, mert a kolóniának nincs pénze a telep gondozására, a város pedig nem segíti, mert hír szerint a város maga is szegény.

Szíveffacsaró látvány a maga elhagyatottságában ez a nagy múltú és nagyjövőjű művésztelep és érthetetlen a kultuskormány nemtörődömsége, amellyel kezelik. Igaz, hogy még Goga Octávián is csak ígérekkel támogatta a nagybányaiakat, de ha tekintetbe vesszük, hogy egész Közép Európában nincs hasonló kedvező természeti körülmények között létrejött művésztelep, a román kormánytól is mindenki több szeretetet remélhetett volna a nagybányaiak számára.

A nagybányaiak azonban — ha keserűen emlékeznek is meg a terhekről, melyek között a telep él, — lelkesedéssel és kifogyhatatlan termékenységgel dolgoznak s produktumuk a legmagasabb tiszta művészi munka.

Thorma János plein air kompozíciók melletti arcképeket is fest és üvegszerűen állatszó tiszta színei, meglepetések. Réti nem fest, csak pihen és néha korrigál az iskolában, ahol hatvanöt nagyrészt nő növendék dolgozik. Az iskolán kívül sok budapesti művész dolgozik Nagybányán az őslakók mellett, akik közül — mint próféta a hívők közül — emelkedik ki Ziffer Sándor ragyogóan nemes, szélesvonalú és új iskolát teremtő piktorája. Az egyszerű természetszemlélet, a tiszta művészi meglátás és megjelenítés apostola Ziffer, akinek már vannak követői, de utánozó nem, mert utánozni nem lehet. »Támadhatnak ugyan hamis próféták és jeleket és csodákat tehetnek, hogy tévedésbe ejtsék még a választottakat is« — de a hamis prófétáknak mindig hangos a szavuk s az ajkaikon van a szeretet, soha sem a szívükben. Ziffer pedig a szívével fest, azért olyan igaztalan meleg, mély, valamennyi képe.

Börtsök Samu, Rátz Péter, Mikola András, Ferenczy, Valér, Krizsán János, Göllner Elemér, Egely Sári, Boldizsár István a régi nagybányai naturalizmust képviselik és sok figyelemre méltót alkotnak.

Új irányok követői Kádár Géza, aki régi elaprózott képei után nagyvonalúbb és őszintébb, Jándi Dávid, aki fiatal kora dacára kész kompozitor; Delli Antal, tiszta, ragyogó színeivel, aquarelljei frissességével egyéni stílusával tűnik fel; Bacher Rózsi képeiben semmi feminin lágyaság, női szentimentalizmus sincs és szinte robusztus erővel, megdöbbentő vonalritmikával bámolatba ejt; Pászky Jenő szobrai velekednek festményeivel; Mund Hugó és felesége, Dömötör Gizi kompozitorok s kubista képeik nagyon érdekesek; Perlrott Csaba Vilmos neve ma már Párisból Moszkváig ismert s pasztellképei nemes egyszerűségükkel lebilincselők. Patkó Károly és Kmety János grafikában produkálnak kiválókat. E művészek közül többen Budapestről jöttek Nagybányára és azt el kell ismernünk, hogy a hatóságok itt tartózkodásuk elé semmi akadályt sem gördítenek.

(H. Ö.)

SPORT

A brassói kerület labdarugó szakosztályának hivatalos közleményei

A labdarugó bajnokságok megkezdése előtt a következő határozatokat hozta a labdarugószakosztály:

1. A bajnoksági mérkőzések 1924. szeptember 14-én kezdődnek. 2. Nevezési zárlat szeptember 10-ike este 8 óra, ugyanekkor ejtetnek meg a sorolások. 3. Nevezési díj 100 lej. 4. Csak azok a nevezések vétetnek figyelembe, melyek mellett a kerületi pénztárnok nyugtája mellékelte a szabályzat harmadik szakasza szerint fizetendő 5 százalékos lefizetéséről, a mérkőzések tiszta bevétele után. Csak azok az egyesületek vehetnek részt a bajnoki mérkőzésekben, melyek esetleges egymással szembeni követeléseiket kiegyenlítették. Jogos igények bejelentendők a labdarugó szakosztálynál szeptember 10-ig, azután érkező bejelentések nem vétetnek figyelembe. 6. A bajnokságok két osztályban fognak lezajlani.

I. Brasovia, Coltea, Olympia, Hargita, BMTE Ivria, CFR Brassó.

II. Concordia, CFR Segesvár, Csak, KSE, Kac, Lomás S. C., MTE Sepsiszentgyörgy, Plesul, STV, Vulturul. Navrea titkár,

KÖZGAZDASÁG

A svájci frank bekeértékéhez közeledik

(Saját munkatársunktól.) A svájci frank az utóbbi időben mind jobban közeledik a békeparitás felé. Márciusban a dollár középfolyama 5.31 és egynegyedre esett, míg a békeparitás szerint egy dollár 5.1826 svájci frankkal volt egyenlő. Eszerint már alig tizenhárom svájci centimessel drágább a dollár Svájcban, mint békében volt. Emellett azok az óriási tőkéik, amik Amerikában felhalmozódtak, egyre jobban kíváncsognak Európában elhelyezkedni, ami a dollár árfolyamának további csökkenését jelenti. Amerika belátta, hogy a dollár túlságosan magas árfolyama veszélyezteti az amerikai tőke jövőbeli elhelyezkedését s ezért igyekezik az új viszonyokhoz alkalmazkodni.

A dollárral szemben mind jobban erősödött az európai pénzpiacokon az angol font. Ezzel kapcsolatban az osztrák és magyar kölcsön árfolyama is javult az utóbbi időben. Az angol valuta diszázsiója a dollár aranystandardjához képest 12 százalékról 6.6 százalékra esett, úgy, hogy már igen közel van a normális 4.86 és fél standardhoz. Az angol font javulását nagymértékben elősegítette az a körülmény, hogy időközben Newyorkban a kamatlábak lecsökkentek 3 százalékra és így rengeteg dollár özönlött ki Európába és így Londonba is, ahol lényegesen magasabb kamattal lehetett kihelyezni a dollárt. Az amerikaiak azonban számítva a font áremelkedésére a dollárt fontra cserélték fel, hogy ne csak kamatban, hanem tőkében is keressenek. Angol szakemberek a font javulását elsősorban technikai körülményeknek tulajdonítják s ép ezért nem hiszik, hogy a további javulás lehetséges volna. Ezt azért sem remélik, mert a valuta javulásával egyidejűleg az árnívó nem rekedt meg és nem csökkent az árak. Elsősorban a Newyork és London között fennálló kamatkülönbséget idézte elő a font javulását és attól is tartanak, hogyha az amerikaiak a fontot visszacsereleik dollárra, úgy átmeneti árfolyamcsökkenéssel kell számolni.

Felmenték a külföldi levéltarifát

Tizenhét és fél lejbe kerül egy ajánlott levél Magyarországra

A közlekedésügyi minisztériumból tegnap távirati rendelkezés érkezett a brassói postahivatal főnökségéhez, amely tudatja a szeptember elsejével életbelépő új külföldi levéltarifát. A minisztérium rendelkezése szerint a külföldi küldeményeknél a tarifát arany frankban kell számítani. A külföldre küldött leveleknél az arany frankot husz lej, a csomagküldeményeknél a táviratoknál pedig 50 lejes árfolyamon kell számítani. Eszerint Ausztriába, Magyarországra, Lengyel és Csehszlovákia levél díja 7 lej 50 bani, a levelezőlap díja pedig 4 lej 50 bani. A többi országokba levél 10, a levelezőlap pedig 6 lej.

Az ajánlási díj, az eddigi hat lejről 10 lejre emelkedett. Egy Magyarországra címzett ajánlott levél portója tehát 17 lej 50 bani. Az új portószámítás már életbe is lépett.

Jellemző a romániai postaviszonyokra, hogy az a rendelet, amely szeptember 1-én lép életbe, Brassóba szeptember 3-án érkezett meg.

A MAI PÉNZPIAC

Csütörtök, szeptember 4.

A világpiacon a svájci frank igen szilárd s ehhez képest a nyugati valuták értéke esett. A lej szilárduló irányát tartja s Zürichben 5 centimessel javult az értéke. Ennek oka tényre vezethető vissza. Az aug. 1-én életbeléptetett emelt vámtarifák miatt a nagykereskedők tartózkodnak a behozataltól, úgy, hogy importárukban a belföldi szükségletet az eddigi felraktározott készletekből fedezik. A készletek egyelőre elégségesek, mert hisz a súlyos pénzkrisis miatt a vásárlási kedv amugyis a legminimálisabb. A behozatalt csaknem teljes megszűnése indokolható a nagy pénzhiánnyal is, mert a legtöbb kereskedő örvend, ha napi ügyleteit képes lebonyolítani, újabb üzletkötésre nem gondolhat. A külkereskedelmi behozatalt irányja teljesen ellanyhulván, sem lej, sem külföldi valutával nem fizetnek, az országból tehát fejtett kevés pénzérték megy ki. — Másfelől most kerülnek likvidálásra a külföldre lekötött és kiszállított buza és lisztmennyiségek. Igaz, hogy legutóbban igen megesik a kivitel, azonban a régi ügyletek lebonyolítása miatt a lej külföldön keresett értékkel lett. Hozzájárulhat e gazdasági okokon kívül a lej feljavulásához a kölcsön tárgyalások sikerének előkészítése is. Bratiansu Vintila nagy erőfeszítéseket tesz a 800

millió frankos kölcsön megszerzésére, s régi taktikája szerint ilyenkor javítja a lej árfolyamát; ebből a célból a kölcsönszövevényeket még a lejárat terminusnál is előbb fizeti.

A belföldi piacon tegnap délután 37.50 lejes svájci franknak megfelelő alapon indul a piac. A pénzhiány azonban teljes lanyhulást teremt a pénzpiacra. Nagy cégek kénytelenek valutakészleteiket piacra dobni, csak hogy pillanatnyi lélekzethez juthassanak. A lanyhulást fokozza a lej külföldi értékelkedése, úgy, hogy a párisi 9.45-ös (100 lej annyimind 9.45 francia frank) jegyzés hírére tegnap este az árfolyamok 37 lejes svájci franknival hanyatlottak. Ma reggel ugyanígy alapon indul az üzlet. Pénzügyi téren a feszültség még fokozottabb, újabb készletek kerülnek piacra, felleveők teljesen hiányzanak s délig az árfolyamok tovább hanyatlának. Délben egy svájci frank 35.80 lej, egy font sterling 856, egy olasz lira 8.46, egy dollár 189, egy csehszlovák korona 5.75, egy francia frank 10.40, egy lejért 370 osztrák, illetőleg 390 magyar korona.

Zürich. Devizák (zárlatban a tegnapi zárlattól való eltérések.) Nyitás: egy dollár 5.31 és egynegyed (—egynegyed), egy angol font 23.75 (—7 és fél), száz francia frank 28.35 (—37 és fél), száz olasz lira 23.42 és fél (—7 és fél), száz csehszlovák korona 15.90 (—2 és fél), száz dinár 6.92 (†4 és fél), száz lej 2.70 (†5), tízezer magyar korona 0.69 és fél, tízezer osztrák korona 0.7475 (†10), száz járadékmárka 126 és fél.

(—) A román állami repülőgépgyár. Jelentettük, hogy repülőgépgyárat tervezett az állam azzal a céllal, hogy a hadsereget a szükséges repülőgépekkel elláthassa. E terv a megvalósulás stádiumába jutott a következő módosítások alapján: Az új vállalat részvénytársaság lesz, a részvényeket román tőkének idegen tőkével való együttműködése alapján jegyzik. A román tőkét első sorban az Astra részvétele fogja biztosítani. Az új vállalat a gyártott katonai repülőgépeket kizárólag az államnak szállítja. Az állam résztvesz a vállalat ellenőrzésében s a szállítási kedvezmények mellett az állami nyersanyagokat is kedvezményesen adja s garanciát vállal bizonyos minimális rendelés nyújtására, amellyel a befektetett tőke rentabilitását kívánja biztosítani. A szállítmányok ára a katonai repülőgépek világpiaci árához felel meg, illetve azt legfeljebb tíz százalékkal haladhatja meg. Ez alapon remélik, hogy a súlyos pénzkrisis ellenére is létrejön a vállalat.

(—) A Duna-Rajna csatorna ügye. Boehme Walter az ismert bécsi mérnök már több év óta oly pénzügyi csoportot keres, mely kész a Rajnát és Dunát összekötő csatornatervezetét finanszírozni. Most sikerült Manny Strauss amerikai bankárnak támogatását biztosítani, ki e célra Berlinbe érkezett; itt az első tárgyalások már meg is történtek. Az osztrák sajtó élénken foglalkozik ezzel a tervvel, mely arra van hivatva, hogy Bécsben elsőrendű szabad kikötővé alakítsa át. Bécsben alaposan tárgyalták e kérdést, azok a pénzügyi körök is, melyek az amerikai tőke mellett érdekeltek vannak, így különösen Hartmann, aki Strauss bankárral tanulmányutra indult Budapesten át a Balkánra. Az osztrák kormány ezt a kezdeményezést a legelőkeltebben támogatja.

(—) Megalakul a francia-román kereskedelmi kamara. Jelentettük, hogy a román-francia kereskedelmi kapcsolatok élénkebbé tételére már régén felmerült a francia-román kereskedelmi kamara létesítésének terve s ez a megvalósulás stádiumába jutott. A kereskedelmi és iparügyi miniszter most a külügyminiszternek javaslatot tett a létesítendő kamara tiszteletbeli és működő tagjai részére. Tiszteletbeli tagnak ajánlotta természetesen saját magát, továbbá Bratiansu Vintila pénzügyminisztert. Rendes tagokul az erdélyiek közül Szana Zsigmond, a Bánáti Gyáriparosok Szövetségének elnöke és Czell Vilmos nagyiparost javasolja. De milyen kamara lesz az, amelybe a tagok kinevezés útján kerülnek?

(—) Az aranyfrank árfolyama. A CFR vezérigazgatósága közli, hogy az arany centimben megállapított oly díjaknak az átszámítási árfolyama, amelyeket a Lengyelországba szállított áruk után, vagy a német-román, osztrák-román és csehszlovák-román viszonylatban fizetni kell, szeptember elseji hatállyal 47 lejben állapított meg, tehát minden száz centimért negyvenhét lej kell fizetni.

(—) A fogarasi őszi nagy állatvásár ez évben szeptember 7-én tartják meg, míg a kirakóvásár szeptember 9-én lesz.

Felülszerkesztő: Kocsis Béla.

Kiadó: »Brassói Lapok« nyomdája.

(x) A Brasovia sportklub felhívja összes tagjainak figyelmét a szeptember 15-ével megkezdődő vivőversenyre. Jelenlétek a klub vivőmesterénél, Pallardi Ervinél, Árvaház-utca 24 szám alatt. Ugyanott nyerhető minden erre vonatkozó felvilágosítás is. Vivőórák hetenként kétszer kedden és csütörtökön este 7—9 óráig.

(x) Németország—Svájc. A két ország évenkénti nagy atlétikai versenye vasárnap fog a Düsseldorfi pályán lezajlani. Ezeket a versenyeket 1921-ben vezették be és a három első találkozásból a németek kerültek ki győztesnek. 1921-ben Bazelen 50:76, 1922-ben Frankfurtban 49:89 és 1923-ban újlág Bazelen 67.5:70.5 pontarányban végződtek a versenyek a németek javára. A találkozás legérdekesebb küzdelmei Imbach és Hlonben között 100 méteren és Scherrer-Peltzer között 800 méteren várhatók.

(x) Norvégia atlétikai bajnokságai. 100 m. Guldager 11.5 mp. 200 m. Hoff 22.5 mp. 400 m. Hoff 51.0 mp. 800 m. Brunusgaard 1 p 58 mp. 1500 m. Brunusgaard 4 p 07.5 mp. 5000 m. Cundhus 15 p 4.88 mp. 110 m. gát. Larsen 16.3, 400 m. gát. Walstad 56.9 mp. 4-szer 100 m. staféta. Omulfi 44.7, 4-szer 400 m. staféta. Grane 3 p 34.5 mp. Távugrás. Hansen 728.5 cm. Hármassugrás. Manskov 1463 cm. Magassugrás. Hansen 185.5 cm. Rudugrás. 363 cm. Gerely (két kézzel). Hoffa 94.91 m. Discosz (két kézzel). Traudem 79.30 m. Súlydobás (két kézzel). Johansen 23 m 97.5 cm. Kalapicsvetés. Johnson 40.74 m.

(x) Ladbarugó, aki levelezőlapon ajánlkozik. Bécsi szerkesztőségünk jelenti: Az osztrák labdarugó szövetség a napokban levelezőlapot kapott egy állítólag elsőrangú magyar játékosától, aki ajánlkozik, hogy megfelelő fizetésért és állásért nyomban megkezdje »tevékenységét« bármelyik bécsi egyetemen, akár professzionista, akár »amatőr« minőségben. Az osztrák labdarugó szövetségben a különös formájú ajánlkozás nagy feltűnést keltett.

(x) Magyar-német válogatott mérkőzés. Magyarországi-Németország válogatott futballmérkőzés lesz szeptember 21-én. A két ország reprezentánsainak küzdelmét igen nagy érdeklődés előzi meg annál is inkább, mert ugyanekkor tartják még a német-magyar boxversenyt is, ugyanis a boxolók szeretnék a két attrakciót összekapcsolni. A két meccs valószínűleg egy napon lesz az üllői-úti pályán.

(x) Csónakkal Innsbruckból Szendrőre. Felix Kohn, a Stettinben megjelenő »Ostsee Zeitung« sport rovat vezetője elhatározta, hogy Innsbruckból csónakkal fog a Dunán Szendrőre menni. A merész sportember csónakja gumivászonból készült nagyon kicsi és nagyon könnyű. Eddig 50 nap alatt 1400 kilométert tett meg. Jelenleg Calarasi-ban van, ahonnan Sulinán keresztül Constanca és Várna érintésével Konstantinápolyba megy. Szendrőből gőzhajóval tér vissza Németországba.

MEZOGAZDASÁG

Kiviteli kilátásaink igen gyengék

(Saját tudósítónktól.) A gabonakiviteli tilalom eltörlésével élen nekilendült gabona kivitelben az utóbbi időben erős stagnálás állott be, úgy, hogy a gabonakiviteli piac valószínűleg helyzete elég szomorú. Ennek oka az, hogy a dunai kikötőkbe felelő kevés gabona érkezik, ahol emiatt az árak lassanként elérik a világpiaci árszintet.

Miután pedig a buza és zabtermés gyenge volt, alig lehet szó kivitelről. Különösen a mai tiltó célzatú kiviteli vámkok mellett, amelyek a romániai buzát úgy megrágtatják, hogy az importáló államok akárhol is előnyösebben tudják szükségletüket fedezni.

Az árpa és zabtermés együttesen még 300 ezer tonnát, azaz 30 ezer vagon kiviteli felesleget sem ad, a bab főlösege alig 5 ezer vagon, a többi termés pedig szóba sem jöhet.

Az új termésből csak a tengeri ígér jelentékenyebb mennyiségű kivitel, mintegy másfélmillió tonnát, amely részben már az idén kiszállítható.

A kikötőkben általában nagy az üzletlenség, részben a pénzhiány, részben a lej árfolyamának emelkedése miatt, ami a gabonakereskedelemben a kockázatot igen megnövelte.

(—) Kitérő a származéki dohánytermés. Nagykárolyi tudósítónk jelenti: Származéki dohány olyan az idei dohánytermés, amilyen már emberemlékezet óta nem volt. A megye egyes helyein a dohánypalánták két méter magasra is megnőttek és olyan bujnak, hogy nem lesznek készen a leszedésével. Az idén termelt dohány minősége is rendkívül jó. A legdusabb a dohánytermés Érendréden.

TECHNICA-COMERZ

R. SLAMIA, MÉRNÖK

BRASSÓ, SZENT JÁNOS-UTCA 30.

2097

TELEFON 472.

GÉPSZERELŐ ÉS JAVÍTÓ-MŰHELY

AUTÓK - MOTOROK - GÉPEK

VASSZERKEZETEK

FINOM MŰSZEREK

AUTOGÉN

HEGESZTÉS

IRÓ- ÉS VARRÓGÉPEK - KERÉKPÁROK

Legujabb őszi és téli

DIVATLAPOK

La Mode de Paris	— — —	120 Lei
Manteaux et Costumes de Promenade	— — —	120 "
Manteaux et Costumes de Promenade	— — —	90 "
Smart	— — —	120 "
Nouveaux Costumes et Manteaux	— — —	100 "
Astra	— — —	100 "
Juno	— — —	140 "
Star	— — —	140 "
Confection Moderne	— — —	120 "
Perfekt Album	— — —	100 "
Páris Album	— — —	120 "
Confection	— — —	120 "
Perfekt Mode	— — —	40 "
Paris	— — —	30 "

Megrendelhetők

Brassói Lapok könyvostályánál
Brassó, Kapu-ucca 64—66 szám.

A kezdő őszi és téli szezonra

átveszünk

eladásra: Mindenfajta női, férfi és gyermek ruhaneműt.

Legjobb eladási lehetőség!

Legjobb vásárlási lehetőség!

ÁRUCSARNOK, Rózsater 19.

Hirdetmény.

A Scoală Militară de Artilerie (katonai tüzérségi iskola) felhívja mindazon ifjak figyelmét, akik a rom. kir. tüzérséghez besoroztattak és akik bevonulása és iskolában való felvétele ez idén fog megtörténni, hogy a privát egyenruha viselése tilos és a beruháztatás az ezred részéről történik.

Mindazoknak, akik magánköltésen ruhát készíttetni óhajtanak, módjukban áll, hogy ezt az iskola útján sokkal olcsóbban állíthatják elő, a katonai ruházati szabályzat értelmében.

Comand. Scoalei M. de Artilerie

Colonel

olvashatatlan aláírás.

5579

Világhírű detektiv-regények!

MAURICE LEBLANC nevét közkeletűvé tette az a rendkívüli tehetsége, amely csak a kivételeseknek adatott meg; ő volt az, aki irodalmi nivót teremtett a detektivregény irodalomban. Állandó főhőse: **ARSÈNE LUPIN** valóságos fogalom azok szemében, akik szeretik a lebilincselően érdekes, izgalmas, de mégis nívós detektivregényeket.

Arsène Lupin rendkívüli kalandjai

-: című sorozatban újabban megjelent művekt: -:

Az uri betörő	— — — — —	Lei 50-
Nyolcat út az óra	— — — — —	" 60-
A négy vörös gyémánt	— — — — —	" 60-
A keleti titok	— — — — —	" 50-

Kapható minden könyvesboltban és újságárusítónál. Postán megrendelhető a Brassói Lapok könyvostályától Brassó, Kapu-ucca 64—66. szám.

17025—924 tan. szám.

Hirdetmény.

A városi tanács határozata folytán a Károly herceg (volt Kolostor) ucca 38. sz. alatti városi házban levő üzlethelyiség egy évre bérbeadatik nyilvános szóbeli árlejtés útján.

Ezen árlejtés megtartatik f. é. szeptember hó 9-én d. e. 10 órakor a városi gazdasági hivatalban (Ötvös-ucca 5 sz. II. em. 3 ajtó). A kikialltási ár 15.000 Lei. A házber egész évre az árlejtés megtartása után mindjárt a városi pénztárba befizetendő.

A közelebbi árverezési és bérszerződési feltételek az árverés napjáig naponta a hivatalos órák alatt a városi gazdasági hivatalban betekintheők.

Brassó, 1924. augusztus 27-én.

5556

A városi tanács

ALIG HASZNÁLT

FORDSON TRACTOR

KÉT BARÁZDÁS „OLIVER” EKÉVEL ELADÓ, KITÜNŐ ÜZEMKÉPES ÁLLAPOTBAN.

Csiha & Rákosi, Targul-Săcuesc

18571/1924. t. szám.

Hirdetmény.

Az iparigazolványok és iparengedélyek ellenőrzésének megkönnyítése céljából ily okmányok tulajdonosai felhivatnak, hogy azokat az állami nyelvben a városi iparhatóság által állíttassák ki, amely ezen okmányokat annak idején adta ki.

Brassó, 1924. évi augusztus hó 30-án.

5580

A városi tanács.

KELEMENNÉ ZATHURECZKY BERTA

két nagyszerű regénnyel ajándékozta meg irodalmunkat, amely két regény mintegy kiegészítője egymásnak és együtt teszik felejthetlenné szerzőjük nevét a magyar irodalomban. Az első regény az „Asszony átka — az asszony” s ennek mintegy folytatása — bár mindkettő kifogástalan kerek egészet képez — a

Simonyi obesterné.

Nagyszerű meglátással rajzolja meg a szerző a székegy, szelidlelkű feleség, de gögös főúri asszony és a német polgári származású, de tüzes és izig-vérig asszony, Rosmann Mária versengését a kalandvágyó, daliás Simonyi obesterért. Senki még asszonyt nagyszerűbben meg nem látott, plasztikusabban meg nem rajzolt, melegebben meg nem értett mint Kelemen Zathureczky Berta

Simonyi obesternét.

Mindkét könyv kapható minden könyvkereskedésben és megrendelhető a kiadónál

Brassói Lapok

könyvostálya Brassó, Kapu-u. 64—66.

Az „Asszony átka — az asszony” ára 80 Lei
A „Simonyi obesterné” 70 „

APRÓ HIRDETÉSEK

Egy szó ára: 3 lei. - Vastagabb betűvel 6 lei. - Állást keresőknek 25%o engedmény. - Legkisebb apróhirdetés ára 30 lei.

Személyszállító autó-vállalat. — Jancsó. Telefon 5—30 Brassó, Fekete-ucca 44. 9648

Fehérneműt most kell vásárolnia, Wlaat & Wlaat cégnél, ahol a régi mintákat olcsón kiárusítják. 5172

Eladó egy **Ford autó** új gumikkal üzemképes állapotban. Balázs Baraolt. 5523

Eladó egy jó karban levő szecska vágó járgánnyal együtt. Sántha Lajosnál Mikóujfalu. 5524

Különbejárati butorozott szoba kiadó. Cim a kiadóban.

Sepsiszentgyörgyön Str. Stefan Cel Mare 21 szám alatt bolt berendezés eladó. 5542

Főgépész és egy sofför, kik jelenleg Fordson-traktort szerelnek, állást keresnek. București, Bulevardul Băsarab No. 101. Molnár György főgépész. 5576

Eladó egy jókarban levő **lavágó-motor**. Fiat gyártmány, 6 H.P. Tudakozódni Baloghna, Kapu-ucca 22. 5582

Kovács, aki önállóan dolgozik, azonnal alkalmazást nyer. Morvay, Újszékely. 5575

Zongora tanárnő órákat ad. Cenkalja A 3 sz. 5574

Modisten lányok felvételnek, elsőrangú munkakerők. Jelentkezni Fejér Jakabné kalap üzletében. Brassó, Kapu-u. 23. 5578

Eladó 2 drb. Kronvall gőzkazán 24□2 tüzfelülettel Szócs Bálint szeszgyárosnál, Targul-Săcuesc. 5572

Üzletáthelyezés miatt az összes filc és bársony alapjaimat olcsón kiárusítom. Árak 175 leinél kezdődnek. Olcsó átalakítás. Köllő Margit, Brassó Cérna-u. 2. Bank épület. 5571

Intelligens fiatal ember butorozott szobát keres, belvárosban, esetleg teljes ellátással. Cim 5569 sz. alatt a kiadóhivatalban.

Két jó csiládból való urileány, kik a IV. és V. oszt. liceumban (leány. gimn.) első tanulók, a román, magyar, német nyelvet tökéletesen bírják, lakást, teljes ellátást keresnek, minek ellenében urali gyerekek tanítását vállalják. Cim 5568 szám alatt a kiadóban.

Szépség ápolásáról prospektust bárkinek ingyen, bérmentve küld „Diana” gyógyszerár, Oradea Mare (Nagyvárad 3.) 5567

Keresek azonnali **be-költözésre** 2-3 szobás lakást. Cim 5566 szám alatt a kiadóban.

Iskolás fiúk vagy lányok előkelő szász családnál bőséges, jó ellátásban és lelkiismeretes felügyeletben részesülhetnek. Cim 5565 szám alatt a kiadóban.

Kiadó lakások, üzlethelyiségek, butorozottsobák. Mercur hirdető, Virágsor 12. 5564

Egy nagyobb vidéki városban egyedül álló első forgalmu helyen levő géplakatos, mechanikus műhely berendezéssel együtt más vállalat miatt sürgősen eladó. Cim 5563 szám alatt a kiadóhivatalban.

Kerestetik jó szakácsnő. Dr. Dobrescu Aurel. Buzasor 5. Brassó. 5570

TÜZIFA hasábos és felvágott KOKS DARABOS SZÉNA KAPHATO

Tontsch-féle raktár

Weiss Mihály-ucca 29

2054

Telefon 286-os

JÁVOR BÉLA ;**HÁROM LEÁNY**

Kis regény.

A „**NEPSZERU REGÉNYEK**” legujabb száma.

Három fiatal és tapasztalatlan leánynak a története, akik naiv ábrándjaikkal a színpályán akarják életük nagy célját: a boldogságot elérni. A mindvégig érdekes és lebilincselő regényben mindenki a legelvezetesebb szórakoztató olvasmányt találja.

ARA 12 LEJ.

Kapható minden könyvesboltban, valamint a Brassói Lapok minden bizományosánál. Megrendelhető az összeg előzetes beküldése mellett a

Brassói Lapok könyvostályától.

Butorozott szoba

különbejárattal, cserépkályhával kerestetik. Ajánlatok a kiadóban HORVATH HENRIK nevére.